

Posamezna številka 6 vinarjev.

DAN

⌘ NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK. ⌘

Uredništvo in upravnništvo: :::
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po-
ust. — Za odgovor je priložiti znamko. »

☛ Telefon številka 118.

DNEVNI PREGLED.

Filharmoniji» Čelom niso prijazne. Obširneje o teh razmerah poroča glasilo češkoslovanskih godbenikov »Godbeni vestnik«, ki je prinesel že dne 16. svečana daljši dopis iz Ljubljane, iz dopisa povzemamo:

»Slovan povsod brate ima«, pravi stari pregovor. Ostane pa vprašanje, ali tudi ti bratje po bratovsky žive. Pogosto vidimo ravno nasprotno. Človek se lahko tu in tam sreča z razmerami, o katerih je boljše molčati, da »sosed«, ki govori drugi deželni jezik nima povoda za smeh. Toda zamolčevati napake, je še hujše nego jih delati. Ako ne karamo, kar je slabo, pustimo one ljudi, ki napačno ravnaajo, v mnenju, da morejo delati kar hočejo.

Na to govori članek o renegatstvu, odpadništvu in o ljubljanskih narodnih razmerah.

Po teh uvodnih opazkah se začne govor kako sedanje ljub. politične razmere uplivajo na slovansko godbo.

Članek pravi:

V Ljubljani je meščanski orkester, t. zv. »Slovenska Filharmonija«, ki poleg koncertov, sodeluje tudi v gledališču in pri drugih prilikah. Misliło bi se, da bo mesto, ki hoče izbojevati svoje narodno stališče, pazilo tudi na narodnostne razmere v tem orkestru. Marsikdo bi si celo mislil, da je tak orkester tudi kamen v obrambi proti narodnim nasprotnikom — toda temu ni tako. Iz mnogih pritožb je jasno, da bratje Nemci v tem orkestru hočejo delati svojo politiko, dasi so v malem številu zastopani. Nemci hočejo, da bi bila »Slovenska Filharmonija« član zveze nemških godbenih društev in se s tem odvrača češke člene od češke zveze in ponižni Čehi ne znajo uveljaviti svoje večine. In vplivni veljaki ljubljanski? Kakor smo zgoraj rekli. Bili so premagani v svoji politiki in nimajo niti toliko sile, da bi v lastni lišji napravili red. Ne le, da ne pazijo na narodni napredek, celo terorizirajo tega, ki neče poljubljati ono roko, ki nas bije in pritiska. Češki člani ne smejo uveljaviti svoje češko stališče in morajo pošiljati svoje groše v brezdanje dunajske blagajne. Ako pogledamo te razmere, pa moremo oceniti sklep »Slovanske godbene Unije«, na podlagi katerega ne posreduje naša posredovalnica nobene več sile v Ljubljano. — Kajti pošiljati naše — namreč češke — ljud v Ljubljano, se pravi izročati jih v žrelo germanizacijskega zmaja.

Potrebujemo svoje ljudi za ona mesta, v katerih bodo lahko ostali zvesti svoji narodnosti...«

Tak glas prinaša torej češki list o naših razmerah. In dne 1. aprila čitamo zopet, »Slovanski raj«. V »slovenski« Ljubljani dobivajo odpoved v »Slovenski Filharmoniji« samo Čehi in Slovenci. Ko bi mi primerno odgovorili, to bi bil krik v nasprotnem taboru. Toda upajmo, da tudi renegatska drevesa ne rastejo do neba. Pritisk budi odpor. Ako bomo provocirani, se bomo brez strahu postavili v prvo vrsto z odkritim vezirjem. In če pojde nekoč za nohte tem, ki so danes sokrivni na slovanskih neupelih, naj se ne hodijo k nam pritoževati in prositi nas za svet in pomoč. Kogar komandir se danes podajajo, tega naj tudi kličejo ob ur potrebe.

Imeli bomo priliko vrniti se k tej temi in bomo natančneje govorili o tem, kar danes pustimo med vrstami...»

Da se ne bo mislilo, da so pritožbe čeških godbenikov brez pomena, da se gre za kako češko vlado, ali za prazno narodno napetost — kakor radi imenujejo bratske zveze oni, ki

tu in tam govore in kriče o slovanski vzajemnosti — dodajemo to-le:

»Österreichische Musiker Zeitung« prinaša inzerat, ki se takole glasi:

Meščanska godba v Znojmu (to je na Moravskem) angažira za letno sezono (13. maja do 31. avgusta) naslednje instrumentaliste* (jih naštevajo) potem: Oferte le od izurjenih muzikov **nemške narodnosti** itd. naj se naslove na mestnega kapelnika R. W. itd. Torej; pri meščanski godbi v Znojmu dobi le Nemec mesto pri nas v Ljubljani, pa naj Nemci odločujejo pri »Slovenski Filharmoniji«. Mislimo, da je s tem vse povedano in da bomo vedeli presoditi pritožbe čeških listov o razmerah v »Slovenski Filharmoniji.«

V zadnji seji češkega deželnega odbora se je razpravljalo obupni položaj čeških finanč. Na podlagi poročil se je koštatalo, da koncem tega meseca zmanjka vsega denarja v gotovini v deželnih blaginjah. O teh finančnih razmerah je vlada dobro poučena; ker pa delo v stalni narodno-politični komisiji glede češko nemškega sporazuma jako počasi napreduje in v doglednem času ni pričakovati kakega pozitivnega rezultata, prevladuje v čeških političnih krogih mnenje, da bi postalovprašanje glede imenovanja vladnega komisarja za Češko skrajno pereče. Praška »Union« izve iz dobro poučenega vira, da bo vlada ako se do srede maja ne bo doseglo sporazuma s Čehi in Nemci, izvela ta svoj namen! V vladnih krogih se vrše za ta slučaj že predpriprave to po poročilih istega lista — je baje že določen višji uradnik finančnega ministrstva, rodом Čeh, ki bo prevzel vladni komisariat. Za kraljevino Češko. Ta vladni komisar bo potem izvedel vse one reforme, ki jih danes vsled narodnostne in politične situacije postavodajnim korporacijam in mogoče, namreč reaktiviranje dežel. doklade na pivo v znesku 4 vinarjev za hektoliter, kakor zvišanje deželni naklad za 10%, kar je že deželni odbor večkrat predložil vladi. Na ta način se prejemki v deželnem proračunu povečajo za 18 milijonov K; iz te svote bo mogoče zadostiti najnujnejšim potrebam deželne uprave.

Po rusko nemškem dogovoru v Postdamu se je splošno trdilo, da se je francosko-ruska zveza precej omajala, da je postalo pa tudi medsebojno razmerje držav združenih v tripelcententi precej hladno. Kot angleški odgovor na potsdamski sestanek se je splošno smatrala angleškega vojnega ministra Haldana v Berlinu. A danes je popolen neuspeh tega nameravanega angleško-nemškega zblizanja že gotov, za to se pojavljajo zopet znaki, ki kažejo na prejšnjo utesnjen prijateljskih razmer držav tripelcentente. Tako se poroča sedaj iz Peterburga, da dospe skoro tja ruski poslanik v Parizu Izvoljskij, da se posvetuje z ministr, zunanjih zadev Sazanovom o raznih perečih političkih in mednarodnih vprašanjih. Zvso strogotost se pa trdi da ima ta konferenca cilj, da se še tekom letošnjega poletja udejstvi sestanek ruskega carja Nikolaja s predsednikom francoske republike Fallieresom. Ta želja se je izrekla v francoskih vladnih krogih, ker ta polaga veliko važnost na to, da se dokaže, kako rusko-francoska zveza kljub dogodkom zadnjih dni ni ničesar izgubila na svojem pomenu in svoji iskrenosti.

V zvezi z vprašanjem slovenskega gledališča je vprašanje — »Slovenske Filharmonije.« O tem se je že govorilo. Nihče na svetu ne bo trdil, da nam Filharmonije ni potreba — nasprotno: filharmonija je nam potrebna in jo je treba ohraniti. Toda z njo je v zvezi še drugo vprašanje, »Slovenska filharmonija«! Kako lepo ime! Treba bi bilo, da bi bila res slovenska, oz. slovska. Slovenci imamo sicer mnogo pevcev — a malo godbenikov — zato polnijo tudi našo Filharmonijo — kakor tudi drugod — večinoma Čehi. In to je prav — napačno pa je, če čitamo, da razmere v »Slovenski

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski.

Strah je naraščal. Sleherni je kar sahnel od strahu. Rodoljubni pojavi so zgинili; navdušenost se je izhlapila. Še na dan sv. Andreja so redarji zaprli Sokolova, neločljivega tovariša Bojčevega, zaprli mlinarja deda Stojana kot udeleznika ter iskali tudi dijakona Vincencija, toda ta je nekam zgинil. Občina se je od svoje strani zoper voljo šolskega odbora, požurila, da je izgnala iz šole Rado, kot ljubico nevarnega človeka in Mihalaki Alafranga je predlagal, naj bi začasno zaprli tudi fantovsko šolo, da bi se »prevetrla«. Pridržali so le Merdevendžieva — a to radi malih otrok. Vsi, so več ali manj poznali Bojča, so bili kakor na trnju. Komitet je preminil sam na sebi. Edini šaroslav Brzotek je ostal nedotaknjen pod varstvom svoje kućne z zlatim trakom. Nikomur ni prišlo v glavo, da bi šel vznemariati »Avstrici«. On tudi ni nehal vestno fotografirati Beloverkovčane in ker mu je baje nedostajalo nekake kisline, potrebno potrebne za umivanje slik, torej so te ostale povsem mračne in človek je z začudenjem ogledoval po hišah slike nekakih »zamorcev«... V tem času je Brzotek edini vzdrževal dopisovanje z unanjim svetom...

Naposled so se duhovi v Beli Cerkvi pomirili in pogum se je mladini vrnil. Vsi so enomiselno objokovali usodo revnega Ognjanova:

govorica o njegovi smrti se je potrjevala od vseh strani. Turki, prihajajoči na trg, so pripovedovali, da je bil ranjen od treh krogelj in da je umrl nekie v Arhijevskem gozdu. On-baši je vedel, da poslednje še ni dokazano, vsekakor pa je tudi on temu pritrdjeval. Nekateri Bolgarji so trdili, da je »grofa« pokopal krojač Nikola v dolini, v kateri ga je našel. Hadži Roovama je še bolj tragično opisovala Bojčevo smrt; ranjen se je vlek el dalje po dolini, po noči pa so ga volkovi požrl i živega. Ta mračna govorica je pogreznila trg v žalost. Ognjanov je iz junaka postal mučenik in svetnik. Nastala je o njem legenda. Babice so prizigale sveče za »velikega mučenika Bojča«, pop Stavri je odslužil zanj celo »panihido« (mrliško mašo). Navzoča je bila vsa mladina na veliko začenje sorodnikov častivrednega pokojnika, katere je begalo tudi to, da je pop imenoval Hadži Bojča v molitvi Bojča mučenika, namesto poklonika.* Nu bili so tudi takšni, ki so bili zadovoljni. Ti so gledali z višine, kot ljudje, ki imajo prav. Zlasti Štefčev je kar gorel, navzlic sramoti, ki se mu je zgodila pri Milkinih. Poleg Ognjanove nesreče, ki je zavzela misli vseh, se mu je zdel a njegova sramota dokaj manjša. Sramota sama pa dela človeka brezobzirnega...

Med tem se je v začetku februarja Jurdanova jeza plegla: Stefčev se je poročil z Lalko.

Treba je omeniti, da je Stefčvo izdajstvo ostalo skrivnost; vsa krivda in jeza je padla na nesrečnega blazna, katerega je igumen s tepenjem prisilil, da je priznal, da je bil edina priča pri zakopavanju mrličev. Tako so se pojasnila tudi ona zagonetna znamenja in krič, s katerim je Munčo v resnici izdal Bojča, ni

* Poklonik, popotnik, romar.

pa se vedelo, kako in pred kom. Odvzeli so mu prostost in ga kot besnega blazna zaprli v stolp poleg samostanskih vrat.

Rada, je hodila kakor brez zavesti. Dobri ljudje, pri katerih je našla zavetje, niso vedeli, kako jo tolažiti. »Ta deva se zgrize vsled samih skrbi«, so dejali.

Čas je tekel in ž njim so naraščala zopet duševna ganutja. Marko in Mičo Bejzad sta po mnogih poskusih dosegla, da so spustili pod njihovim poroštvom na prosto doktorja Sokolova, kateri vostalem v to zadevo ni bil zapleten. Poroka nista vedela, da imata zaveznika, ki njima olajša uspeh. Ta tajni zaveznik, ki je bil pri osvoboditvi doktorja enkrat pomagal Marku — čas je, da to izdamo — je bil zares oni, ki ga je Hladji Rovoama v oni noči za časa večerne molitve pogodila: žena starega beja. Slučajno se je bila sešla ta mlada Putifarka z doktorjem, kateri ni imel Jožefove stanovitnosti, da bi se bil uprl skušnjavi...

Na hvalo tej slučajni, že davno pretrgani zavezi je bil doktor tudi to pot rešen z nemilega položaja; belevica je naprosila beja, da se je potegnil v R. za to, da je bil Sokolov kot nedolžen oproščen.

Nekoliko dni po njegovi vrnitvi, meseca februarja, se je pojavil Rablešev v Belj Cerkvi kot apostol ter se nastanil v hiši Brzoteka. Ondi je sklical člene razpadlega komiteta, navdahnul jih s svojo ognjeno besedo in jih popeljal naravnost v samostan, kjer jim je igumen Natanoel dal priseči na evangelje ter ponovljenemu komitetu podelil svoj blagoslov. Od tega časa so se priprave k vstaji vršile z dokaj večjim naporom. V začetku aprila se je Rablešev znovič prikazal v Belj Cerkvi.

In s tem dnevom začnemo zopet svoje podrobno pripovedovanje.

Bolniki doktorja Sokolova.

Sokolov je razčiljen hodil po sobi. Pogostoma je pogledoval skozi okno na dvorišče, ki je bilo ugrezneno sedaj v bujno goščavo in zelenje. Razcvetele češnje in višnje so izgledale kakor bi bile pokrite s snegom. Jablane so slično dragocenim vencem razprostirale svoje listnate veje, pretkane z belim in rdečim cvetjem. S sijajnim cvetom so bile posute tudi breskve in marelice, ki so stale pred samimi okni. S travo obraščena stezica, ki je držala po malem dvorišču, spremenjenem sedaj v vrt, je zibnila v senci, pokrita z nad njo se križajočimi vejami sadnih dreves slično drevoredu.

Sokolov je izgledal dovolj spremenjen. Njegovo lice, zmerom še brhko in dobrodušno, je obledelo in shujšalo, kakor pri bolniku, kateremu se vrača zdravje. Dolga ječa in npr. stvene muke so zapustile otožne sledove na tem krepkem in življenjapolnem mladeniču; postal je nestrpljiv in zloben. K mnogim mukam v ječi se je pridružila še ena: poizvedel je bil, da se je Lalka omožila s Stefčevem. To je bil krut udar in on kot divja zver brez pomoči je besnel in razgrajal v tesni ograji svoje ječe. Prisegel je v duhu, da pri prvi priložnosti ubije Stefčeva, povzročitelja toliko nesreč, kajti bil je globoko prepričan, da je bilo tudi izdajstvo njegovo delo. Po svoji vrnitvi v mesto je bil prvi njegov posel to, da se je šel zahvaliti Marku Ivanovu in Mihcu Bejzadovu. Na to je šel k Kleopatri, katero je lovec Nečo Pavlov, bil odpeljal v svojo hišo in jo doslej tam oskrboval. Revna žival, ki je že precej odrasla, je bila dokaj shujšana in je šele po daljšem omahovanju spoznala svojega

njegova specialiteta. To je tudi povzročalo silno težo nahrbtnika.

Domačina sta nato naložila dr. Cerka na vejevje in ga nesla do Smukuških koč, odkjer so ga odpeljali v Zabreznico v mrtvašnico.

Učitelj Kunauer brzojavil po pomoč.

Učitelj Kunauer je nato brzojavil v Ljubljano učitelju Mihlirju za pomoč dijakom, ki je takoj preskrbel rešilno ekspedicijo, katere je spravila diake s Stola, med njimi tudi ponesrečenega dijaka Kunca.

To poročilo je zato zanimivo, ker so izpovedbe natančne in so pisane prav po poročilu g. učitelja Kunauerja.

Gotovno je, da imam g. Kunauer ogromno zaslugo pri rešitvi življenja mladih in nadobudnih dijakov, dr. Cerka je pa umrl junaške smrti iz požrtvovalnosti do drugih.

Pri Zdenko Kuncu.

Naš poročevalec je obiskal mladega turista Zdenka Kunca, ki si je pri nesrečnem izletu na Stol, ko je padel skupno s prof. Cerkom nizdol, zlomil v členku noge. Sedaj se Zdenko Kunc počuti že popolnoma dobro in zdravljenje dobro napreduje; poleg zlomljene noge ima po rokah več ran in ozeblin; o nesreči pa je pripovedoval ranjenec sledeče.

Pridemo do snega, tedaj si obvezemo čevlje s slamo in cumjami, na to si šele pritrdimo dereze. Nadaljevali smo tiho pot. Dr. Cerka je bil prvi, učitelj Kunauer pa zadnji. Kar zavpije Kunauer: »Gospod profesor na pomoč, na pomoč!« Cerka se ozre nazaj, vidi, da so ležali zadnji trije na tleh in so v nevarnosti, sname nahrbtnik in odhiti na pomoč, pri tem mu zdrsne, pade ter zdrči po snegu navzdol. Srečno se je v snegu ujel. Takoj za njim pa zdrsnem tudi jaz in drčim po isti poti mimo Cerka navzdol. Precej pod njim sem se zadržal v mehki sneg skoraj do pasu. Ta trenutek sem tudi začutil v nogi bolečino, za kar se pa nisem brigal. Šele pozneje je konstatiral zdravnik, da je zlomljena noga v gležnju. Ko sem drčal po snegu, si nisem mislil da bi moglo biti za me to nevarno, moja misel je bila takrat, da se peljem še hitreje ko po toboganu.

Cerka ki se je nahajal nad menoj, me vpraša: »Kunc imate cepin?« na kar mu odgovorim, da ne. Na to mi spusti Cerka cepin, ki se zarije kakih 10 m od mene v sneg. Splazim se ponj in plezam po isti poti nazaj, kakor sem prišel navzdol. V nogi pa nisem čutil nobene bolečine. Ko sem plezal navzgor nisem opazil Cerka. Na vrhu vidim, da so tovariši že odšli. Bil sem od napora truden za to se uležem pod skalo in zaspi. Jutranje sonce me je šele zbudilo iz spanja, na kar sem se podal proti vrhu h koč. Tedaj sem se šele začel zavedati, v kakšni nevarnosti, da sem in moja edina misel je bila, da moram priti do koč. »Chata, chata« to je bilo moje edino geslo. Ko sem bil že blizu vrha, tedaj me je opazil Kunauer, ki se je napotil v dolino po rešilno ekspedicijo in me vpraša: »Gospod profesor, ste vi?« Odgovorim mu: »Ne! Jaz sem.« Na to me je šele Kunauer spoznal. Ko pridem v koč sem bil jako dobre volje, le tožil sem, da me boli nekoli-ko noga. Bil sem utrujen, vlegel sem se v posteljo in zaspal. Ko me je zbudil brat, sem mislil, da se nahajam doma.

Ves čas smo bili v koči dobre volje. Za Cerka smo mislili, da je šel z Kunauerjem ali sam v dolino po pomoč. Kuhali smo si čaj. Porabili smo preblavenco ker smo se bali, da bi s taljenjem ledu ne porabili preveč špirta. V nogi sem čutil vedno večje bolečine na kar mi je slekel brat po 12 urah čevlje. Noga je zatekala vedno bolj in bolj, tako da nisem mogel vstati sam raz postelje. Ko je prišla rešilna ekspedicija so me povezali na stol in spuščali v dolino.

Nogometna tekma.

Jugoslavija (Gorica) proti Hermes (Ljubljana) 3:1.

Včeraj smo imeli na tivolskem travniku prvo nogometno tekmo v tej sezoni. Ako pomislimo, da so se drugod vršile tekme že od srede marca, moramo priznati, da smo že precej zamudili in da naša bela Ljubljana v tem daleko ne nudi toliko, kolikor bi želeli prijatelji nogometne igre in športa sploh. Včeraj je bil zelo lep dan, mnogo ljudi je odšlo iz mesta na posete ali na izlete, vključno temu je bila udeležba pri tekmi velika, bilo je do 2000 gledalcev.

Moštva.

Nogometno tekmo je aranžiral footballklub Ilirija. Igralci so goriški srednješolci proti ljubljanskim srednješolcem ozir. Jugoslavija proti Hermesu. Goriško moštvo je že iz prejšnje sezone znano kot zelo dobro; ima v svojih članih nekaj prvovrstnih igralcev. Tudi Hermes je lani pridobil par krasnih zmag. Toda usoda je odnesla par najboljših igralcev v svet in tudi prvo moštvo se ni dalo sestaviti, zato je ljubljanski klub nastopil s petimi namestniki iz rezerve. To je tudi zakrivilo poraz ljubljanskega moštva. Hermes je že lani, ko je bil v najlepši formi, doživel v Gorici poraz, zato je bilo umešno, da bi se bil revanžiral, toda Goričani so včeraj odnesli lepo in zasluženo zmago.

Igra.

Goriško moštvo je nastopilo v rdeče-belih dresih, ljubljansko pa v svoji stari barvi (beleženo z zvezdo). Takoj se je pokazalo, da kombinacija domačega moštva ne obeta nič posebnega. Hermes je začel igro s stranjo proti solncu, toda kmalu so dobili Goričani premoč. Poznalo se je, da je na eni strani moštvo, ki je vajeno igrati v svoji sestavi, dočim se je pri Hermesu pokazala zmeda, pri kateri si tudi znani boljši igralci niso znali pomagati. Posebno slabotna je bila obramba, ki vsled svoje telesne slabosti ni mogla tekmovati z odločnimi napadi goriške prve vrste. Goričani so imeli dobro pravo gol, ki je bil v sredini. Tako se ni dalo ničesar doseči, posebno, ko so našli le premalo zaupali drug drugemu. V prvi polovici smo imeli 2 : 0 za Goričane. Igra se je gibala večinoma na naši strani in naš golman je imel pogosto priliko, da je lovil. Prvi gol je bil lasten. Drugi je nastal iz zmešnjave pred

vratmi. V drugi polovici se je Hermes potrudil, da bi poravnal. Dolgo se ni hotelo nič posrečiti. Desno krilo je zavrglo nekaj dobrih sance, levo ni moglo prebiti izborne obrambe in tako smo mislili, da ne bo Hermes dal niti enega gola, ko je Betetto iz daljave poslal krasen strel v nasprotna vrata. Upali smo, da bo ostalo 2 : 1, kar bi nekako odgovarjalo močem obeh moštev, ko se je tik pred koncem posrečil solo predrzemu goriškemu srednjemu napadalcu in tako je sodnik g. Slajpah pri 3 : 1 odžvižgal igro. Občinstvo je igralce in zmagovalce radostno pozdravljalo. Mnogo aplavza je želel Hermesov golman. Posebnih dokazov nogometne umetnosti pa nismo imeli prilike videti ne na tej ne na drugi strani. Upajmo, da je to začetek in da bomo tekom sezone videli kaj lepšega in popolnejšega.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

OBČINSKE VOLITVE NA DUNAJU.

Dunaj, 8. aprila. Občinske volitve za dunajski mestni zastop bodo razpisane in se vršile med 23. aprilom in 2. majem. Vse stranke se pripravljajo na velikansko polit. borbo ter na naskok na krščanko socialni Dunaj.

DEMISIJA SKUPNEGA VOJNEGA MINISTRA

Budimpešta, dne 8. aprila. Listi vedo z vso gotovostjo poročati o demisiji skupnega vojnega ministra viteza Auffenberga. V vladnih krogih se smatra njegov položaj kot nevzdržljiv, ter se trdi da vsledi njegov odstop gotovo že pred delegacijskim zasedanjem.

OGRSKA.

Budimpešta, 8. aprila. V dobro poučenih krogih se trdi, da se razpust ogrsko-hrvaškega državnega zbora ne dogodi v prihodnjih dnevih. Razpust zbornice je zadnje sredstvo v rokah Khuena Hedervarya. Poprej bo še skušal na vse načine s pogajanjem dospeti do cilja, šele potem podvzame stranka dela najobzirniji boj proti opoziciji. Šele ako se to ponesreči, ako se Khuen prepriča, da sedanja zbornica vladnih predlog glede brambne reforme ne more rešiti, bo izposloval glede razpusta dekret, ki ga mu je cesar že v zadnji avdijski dovolil in obljubil.

DEMISIJA NEMŠKEGA DRŽAVNEGA TAJNIKA.

Berlin, 8. aprila. Napol službeno se potrjuje vest o demisiji nemškega državnega tajnika Kinderlen-Wächterja; oficijelno se razglasi demisijska že te dni iz otoka Korfu, kjer se mudi nemški cesar in kamor je odpotoval tudi državni kancelar Bethmann. Glede njegovega naslednika še ni znano ničesar gotovega.

ČEHI ZA HRVATE.

Praga, 8. aprila. V seji izvrševalnega odbora češke narodne socialne stranke se je na predlog državnozbornskega poslanca Klofača sklenilo predložiti v češkemu narodnemu svetu, da skliče ta protestno skupščino vseh čeških poslancev, kjer naj se posvedoča solidarnost čeških politikov s preganjanjem hrvaško srbskim narodom v trojedini kraljevini.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez.fond nad K 8,000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v zsmakih. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Uradnik, izurjen knjigovodja z večletno prakso v slovenski in nemški korespondenci išče posla za popoldan proti skromnemu honorarju. Naslov pove upravnistvo »Dneva«.

Učenko za damski krojaški obrt sprejme Roza Medved. Mestni trg 24.

Ivan Mohorič

krojač, Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. V zalogi vedno različno blago. Izdelovanje vseh vrst preoblečenih gumbov. 214

Modni salon M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

261

klobuke le najfinejše izvršbe. Žalni klobuki so vedno v zalogi.

Prešernova ulica.

Palača mestne hranilnice.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911: 614'5 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog nad 42,000.000 K. Rezervni zaklad nad 1,300.000 K.

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka. — Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo.

Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj 1/2% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

— 276 —

— 273 —

— Odnosite vrečo, kamor veste. In da je vse gotovo v eni uri!

Brancaillon je urno pristopil k odhajajočemu in se široko zarežal:

— Ali smemo sedaj vtakniti roke v vrečo?

— Kako? se je začudil vojvoda in prestrašen pogledal vrečo.

— V vrečo, gori, v vrečo z zlatom, je zavreščala trojica.

Ivan Nevstrašni se je oddahnil.

— Rekel sem! je dejal.

Brusaille je prinesel ogromen ključ. Popadli so vrečo in pasirali stražo, ki je razsvetlila zavito breme in režeče voščila:

— Srečno pot!

XXXIII.

Ulica Barbette.

V bližini barbetskih vrat se je vzdigovalo poslopje ugledne zunanosti. Včasih je bilo last Ivana de Montaigu; potem pa je označeni posestnik hišo prodal in nihče ni vedel za časa naše povesti v čegave roke je prišla; šele pozneje se je izvedelo.

Mi pa nimamo vzroka zamolčavati imena posestnika uglednega poslopja.

Lastnica je bila Izabela Bavarska.

Kraljica se mnogokrat ni počutila dobro v lastni palači. Za vsako steno, za vsakimi vrati je slutila prisluškovalca. V hiši Montaigu pa je bila na varnem in prosta vsakega zalezovanja. Tu ni bila več kraljica; le prelestna kurtizana, sprejemajoča svoje ljubimce in udajajoča se nasladam življenja.

A vrata so bila trdno zaprta...

Naslonil se je na nje in prekrizal roke; tako je hotel biti zaklan. Brancaillon ga je gledal zadavljen, Brusaille si je otipaval rebra in Bragaille je izpljunil zob. Nekaj hipov so vsi molčali. Končno je Brancaillon spregovoril:

— Vedel sem, da bo vstopil.

— Naprej, je zaklical Bragaille.

Morilci so se zagnali proti njemu. Bodala so se vzdignila in Hardy-ja je obšla smrt. Z groznim glasom je zaklical svoj bojni klic:

— Hardy! Passavant le Hardy...

Trojica je obstala, kakor od strele zadeta. Strepetala je po vseh udih, zobje so ji glasno šklopotali in zamolklo hropeč se je strnila s hrbit skupaj v trikot. Roke so tiščale pred se bodala.

Živa trojica je spoznala mrtvega! Groza Saitanovega brloga je legla na nje kakor morra. Passavant ni vedel, kaj naj pomeni novi prizor. Tako so stali dolgo dobo, dokler se ni zavedel Bragaille in zajecjal:

— Ali ste resnično Passavant? Passavant le Hardy?

— Kako se upaš dvomiti, budalo?

Zopet so obmolknili. Počasne in težke misli so vstajale iz njih spominov. Boječe je vprašal Brancaillon:

— Vi torej niste mrtvi? Vi niste umrli? Vi ste resnično on? Ne morem razumeti.

— Tudi jaz ne. Zakaj me ne ubijete?

Trojica se je preplašeno pokrižala:

— Mrtvi se ne ubijajo, so jeknili vsi hkratu.

Hiša Saint-Pol.

69

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Meto-
dove šolske družbe!

Priporočilo!

Pri nakupovanju suhih in oljnatih barv, lakov, firnežev i. t. d. se
obrnite na domačo tvrdko

Premrl & Jančar v Ljubljani.

Prodaja na drobno in debelo. — V zalogi so krasne fasadne barve.

Tovarna: Kolodvorska ulica 18 in Dunajska cesta 20.

Zahtevajte vzorce in cenik.

Brez razprodaje 75% ceneje.

Namesto da veliko anonciram sem se odločil radi draginje otvoriti
separatni oddelek v southerainu z oblekami za gospode in dame od zadnje
sezije z 75% nižano ceno. Pošiljam na izbiro tudi na deželo.

Ogromna zaloga svežih najnovejših oblek in površnikov za gospode
in dečke, ter konfekcije za dame in deklice po nižanih cenah.

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

UČITELJSKA TISKARNA

Telefon šte. 118.

v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8.

Telefon šte. 118.

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K.
Slapšak: Turki pri Sv. Tilnu, Ilustrovana
knjiga. Cena 1-20 K.

M. Gregorič: Otroški
oder, gled. igre za
mladino. 1-50 K.

Štupar: O prvinah in
spojinah, Ilustrov.
Cena 1-50 K.

Brunet: Telovadba.
Cena 4 K.

Mešiček: Beleške iz
fizike in kemije.
Cena 40 vin.

Marolt: Zgodo-
vinske učne sli-
ke. Cena 2 K.

Vizitke

Engelbert Gangl:
Beli rojaki.
Cena vezani knjigi K 3—,
broširani K 2-60.

Kuverte s firmo

Kaj izide zopet
?

Trgovske račune

Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišnjakovega
zbrani spisi I, II. in III. zvezek. Cena à 1-50 K. —
Rape: Mladini. Cena 1-50 K. — Gangl: Zbrani spisi.
I. zvezek. Cena 1-50 K.

Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za
mladino. Cena 3 K. — Besedilo k
Adamičevi spevolgri. Cena 10 vin.

Žirovnikove na-
rodne pesmi. I.
in II. zvezek.
Cena à 20 vin.

Bretl: Kako si o-
hranimo zobe.
Cena 20 vin.

Vse predpisane in
potrebne šolske
tiskovine.

Razni napisi na
lepenkah za
šole.

Novo! Popravljal-
na znamenja na
tabelah.

Tabela o pravil-
nem mešanju
umetnih gnojil.

Vse tiskovine za
knjižnice.

Uradne tiskovine
za županstva.

Vse najnovejše ti-
skovine za o-
brtno - nadalje-
valne šole.

Stereotipija

Litografija

Muzikalije

Založba knjig

V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš,
Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik,
Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tobačni delavec.

— 274 —

Passavantu se je zdelo, da ima opraviti z
norci in hotel je priti stvari na jasno.

— Govorite je dejal. Kaj naj pomeni vse
to!

— Da, gospod, je začel Bruscaille. Vsi
trije smo bili prijeti in odvedeni nekam v Me-
sto, kjer ima strah svoj brlog. Ali poznate
strah, gospod. Ne? Mi ga poznamo: z znami
hodi, z nami je, z nami pije, z nami spi. Spo-
znali smo ga v brlogu čarodejca...

Passavant je pobledel. Spoznal jih je in
spomin na mrtvaško noč v Saitanovem brlo-
gu ga je pretresel.

— Da v brlogu čarodejca, je nadaljeval
sam. In tam ste videli mrtvega, ki je oživel
in vas osvobodil ter pospremil na ulico. Po-
znam vas. Živa trojica ste!

Stresli so se in zakričali:

— On je! On! Naš rešitelj! Padli so na
kolena, odkrivali se in se globoko priklanjali.
Debele kaplje so jim padale iz oči in niso mo-
gli spregovoriti.

— Hajdi, vstanite! je zapovedal Passa-
vant, ganjen od otročjega izkazovanja hvale-
žnosti.

Vstali so in Bruscaille je rekel:

— Nikdar ne govorimo o dogodku ali o
vas pa vsak dan. Nista mi hotela verjeti, a jaz
sem vedel, da ste ukrotili in premagali čarov-
nika.

— Torej me ne boste ubili? je vprašal
Hardy.

— Gospod, ta vrata tu vodijo na dvori-
šče in od tod na cesto. Odiš morete, kadar-
koli vas je volja.

— 275 —

— Dobro, odprite jih. Kajti ne prikrivam
vam, da se mi zelo mudi, je dejal Hardy in se
stresel pri misli, da bi mogel priti prepozno
Orleanu na pomoč.

V tem hipu so se odprla vrata iz stopnji-
šča in se zopet zaprla.

— Vojvoda je bil, so pobledeli vsi trije
in se spogledali.

— Kaj se obotavljate, jih je priganjal Har-
dy. Odprite vrata.

— Gospod, ne gre tako. Dvesto oboro-
žencev je na dvoru in obesijo nas vse štiri.

— Odprite! je zapovedal Passavant mr-
zlo.

— Po ključ moramo, je obupno zajokal
Bragaille. Gospod, je dodal, ali nam zaupate?
Passavant ga je pogledal in rekel:

— Da!

— Hvala, gospod. Naglo, zlezite v tole!
In nastavljal je vrečo, ki je služila za odna-
šanje mrtvih! Hardy je ubogal...

Bil je že skrajni čas; kajti na stopnjišču
so se začeli trdi koraki in skoro je vstopil
Ivan Nevstrašni. Pogled mu je obstal na trd-
no zavezani vreči. Nato se je ozrl okoli in
na tla ter vzdihnil:

— Kako, brez kaplje krvi?

Kaj se je zgodilo. In tudi bodala čista!

Brancaillon je vzdignil pest:

— Visokost, je dejal tresoč se po celem
telesu. Vola sem pobil z njo, nekega dne, v
klavnici...

Vojvoda je pomignil v znak zadovoljstva
in se počasi obrnil. Z mračnim glasom je rekel:

Ker se pride dandanes pri hudi
konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj ku-
piti ali prodati, ali ki iščejo službe,
da naj inserirajo v izbornem in
zelo razširjenem slovenskem ne-
odvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po
najnižjih cenah „Prva anončna pi-
sarna“ v Ljubljani, Frančiškanska
ulica šte. 8, katera daje radevolje
tudi vse za to potrebne informacije.